

MF Dnes: Václavák a repríza roku 1989? Za mě tedy ne

07. 09. 2022

6. 9. 2022 - Mladá fronta DNES/Hovory z lán(ů) - Sobotní akce s podtitulem Česko na 1. místě zaplnila Václavské náměstí. Demonstraci podobného rozsahu jsme tu dlouho neměli, tedy aspoň „pod koněm“. Před třemi lety se sešel přibližně trojnásobek lidí na Letenské pláni. Jestli tehdy šlo (alespoň účastníkům protestu) o „čistotu“ demokracie a kultivovanost politického prostředí, nyní lidi z různých koutů republiky na jedno místo přivedl strach ze současné a do budoucna ještě větší drahoty a chudoby.

To je nyní zcela odůvodněná obava, stejně jako je zcela oprávněným požadavkem a vzkazem vládě i Evropské unii, aby se situace urychleně řešila, než dojde k ještě větším hospodářským škodám. Sám jsem na zahájení agrosalonu Země živitelka varoval před černým scénářem v podobě úpadku průmyslu, potravinářství a zemědělství, které dále nemohou v energetické krizi fungovat při násobných nákladech, a hlavně před masivním propouštěním, jež hrozí, když se nenajde řešení. Tady ale moje shoda s poselstvím demonstrace a hlavně s organizátory a s řadou vystupujících končí.

Rozhodně si nemyslím, že by současná vláda byla bez chyby. Ať už je to komunikace některých ministrů směrem k médiím či podnikatelským a zaměstnavatelským svazům, chaotické řízení některých resortů nebo z mého pohledu nedostatečná asertivita vůči do Green Dealu zamilované Evropské komisi, k chválení toho příliš není. O demisi ale nerozhodují demonstrace, o té rozhoduje Sněmovna. Vláda se možná rozpadne sama pod tíhou okolností a vlastních problémů, možná bude současná krize impulzem ke změně. Už vůbec nevidím řešení ve vystoupení z Evropské unie a NATO.

Proto jsem na akci nebyl, nepodpořil ji, stejně jako Agrární komora ČR jako taková. Přes víkend jsem osobně či telefonicky hovořil s řadou zemědělců. Na rozdíl ode mě, pamětníků listopadu roku 1989. Někdo by možná chtěl mezi sobotní akcí a zaplněným Václavákem roku '89 dělat paralely, ale ani já, ani ti, co tento rok pamatují, jsme to neudělali.

Sametová revoluce vycházela ze dvou základních premis. Zaprvé, systém nebyl reformovatelný, i když se o to posledních pár let existence pokoušel. Zadruhé tu byla alternativa, „návrat na Západ“. I když současný Západ se svým Green Dealem a nejen s ním šlápl zatraceně vedle, návrat na Východ rozhodně není alternativou, která by slibovala svobodu a důstojný život, za který se v roce 1989 zvonilo klíči. Umí to ale ještě Západ? Podle mě ano, ale ne se současným, od reality odtrženým vedením.

Autor: Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR